

Dingsdag

14 April 1829.

NIEUWSTIJDINGEN.

RUSLAND.

PETERSBURG den 28 maart. Onze courant van heden behelst, nopens de vermoording van ons gezantschap aan het perzische hof, het navolgend bericht, zonder, hetgeen opmerkelijk is, zich daarbij eenige aanmerking te veroorloven:

Volgens brieven uit Teheran, heeft aldaar den 12 der vorige maand, ten gevolge van eenen hevigen twist tusschen de lieden van onzen gezant, den heer Gribojedoff, en eenige menschen uit het gemeen, eene verschrikkelijke gebeurtenis plaats gehad. Een hoop lediggangers, die zich gedurende dezen twist voor de woning van den gezant verzameld hadden, meenden er zich mede te moeten bemoeijen, en daar ongelukkiglijk eenige derzelven gedood werden, schoot van den Bazar eene tallooze menigte menschen toe om den dood hunner landslieden te wreeken. De poort van het hotel werd opgelopen; in spijt van den tegenstand onzer kozakken en der Perzische wacht, welke bij die gelegenheid vier man verloor, werden de muren overklommen; men drong onophoudelijk in de binnen departementen door, en alles, wat zich aan de woede van den stormenden hoop vertoonde, werd afgemaakt. Te vergeefs snelde de schach zelf, vergezeld van zijnen zoon Selou-sultan, die tevens gouverneur-generaal van Teheran is, met een aanzienlijk aantal troepen toe om de oproerigen te beteugelen en te verstroomen. Het was te laat. De heer Gribojedoff en zijn gevolg waren reeds de slag-offers der moordenaars geworden. De eerste gezantschaps-secretaris, de heer Malzoff, en drie andere personen, hadden alleen het geluk om aan het bloedbad te ontkomen. De schach, zoowel als Abbas Mirza en het gansche hof, zijn in de grootste verslagenheid. Er is een acht-daagsche rouw bevolcn. Om het zeerst verlangend, om de pligmatige voldoening te geven, wil Abbas Mirza zijnen oudsten zoon met den kaimakan aan den graaf Paskewitsch zenden, om denzelven alle nadere bijzonderheden mede te deelen en alle ophelderingen te geven, welke de opperbevelhebber nopens deze verschrikkelijke gebeurtenis mogt verlangen te bekomen."

DUITSCHLAND.

FRANKFORT den 7 april. Men zegt, dat van Odessa een korps van twintig duizend man ingescheept zal worden, en wel om nabij Burgas of aan de noordkust van Natolie eene landing te doen.

Nabij Sistova, op de Donau, heeft de Russische staf-kapitein Christophorow met een onderofficier, acht soldaten en drie kozakken, op den 18 februarij, drie groote Turksche schepen, met al hun toebehooren, in den brand gestoken.

Volgens de geruchten, die uit Moldavie verspreid worden, is het in het begin van deze maand reeds meermalen tot bloedige gevechten gekomen bij Kosludski en Pravadi, en hebben de Turken daarbij steeds het onderspit gedolven. Men wil, dat de generaal graaf Pahlen met het befelegeren van Silistria belast zal worden.

In bijzondere brieven van Konstantinopel wordt gesproken van een plan, dat de sultan zou hebben, om door het zenden van eene aanzienlijke zeemagt naar den mond der Dardanellen, de Russen tot het opheffen der blokkade te dwingen en dus den weg te openen voor de transporten met granen, die hij uit Egypte wacht en bij de behoefte, die men in de hoofdstad daaraan heeft, bijzonder te stade zouden komen.

GROOT-BRITANNJE.

LONDEN den 8 april. Na allermerkwaardigste debatten, die drie dagen geduurd hebben, is in het hoogerhuis tot de tweede voorlezing der bill ter emancipatie der Roomsche-Katholieken besloten, en wel met eene veel aanzienlijker meerderheid, dan zelfs hare ijverigste voorstanders schenen te verwachten, hebbende 217 lords daar voor en slechts 112 daar tegen gestemd. Hierdoor mag dan ook deze gewigtige zaak als beslist beschouwd worden.

Voor de bill hebben zaterdag gesproken lord Lilford, de graaf van Westmoreland, de graaf van Liverpool (opvolger van den minister van dien naam), de graaf Grey en lord Plunkett, en tegen hebben zich laten hooren de graaf van Guilford, lord Sidmouth, lord Tenderden ende graaf van Eldon.

Het huis is gisteren avond in comité omtrent deze bill overgegaan; sommige leden hebben nog getracht daarin eenige veranderingen te maken, maar hunne pogingen zijn bijna eenpariglijk door het huis-verrijdeld. Heden wordt het comité voortgezet, en naar alle waarschijnlijkheid zal de bill vrijdag ten derde maal gelezen worden en doorgaan, en zaterdag of maandag de koninklijke bekrachtiging verkrijgen.

De bill, tot afschaffing der stemgerechtigden van veertig schellingen pacht, is ook ten tweedemaal gelezen en daartoe is met de aanzienlijke meerderheid van 139 tegen 17 stemmen besloten. Deze zal gelijktijdig met het ander ontwerp haar beslag bekomen.

Deze maatregel wordt bij velen zeer goedgekeurd, en tot een bewijs, dat het kiesrecht tegenwoordig in Ierland in geene behoorlijke handen was, is door den hertog van Wellington aangevoerd, dat in sommige Iersche graafschappen een derde, in anderen, zoo als in Limerick, drie vierden der zoogenaamde veertig schellingen pachters niet kunnen schrijven, en in het groote graafschap Mayo van de 21,600 kiezers, die sedert 1822 geregistreerd zijn, omtrent 19,000 hunnen naam niet konden teekenen. Deze lieden, die bij de verkiezingen alleen als de werktuigen van hunne landheeren dienden, zullen het gemis niet gevoelen van een regt, over welks bezit zij zich weinig bekreunen.

De inkomsten van Groot-Brittanje, gedurende het afgelopen vierde jaars, hebben 546,912 p. st. minder opgebracht, dan in de eerste drie maanden van het jaar te voren. Die vermindering is vooral merkbaar in de in- en uitgaande regten en accijnsen.

Zaterdag avond is de kotte *Bramble* te Falmouth aangekomen, van Lissabon met passagiers. Volgens de berichten, bij die gelegenheid ontvangen, moet het aldaar droevig gesteld zijn. Steeds worden er lieden van allerlei rang in de gevangnissen geworpen en den 24 maart was de generaal Cowler met zijn behuwdzoon in arrest genomen. Men verhaalde, dat dom Miguel den 26 getracht had de handen aan het leven zijner zuster, donna Isabella Maria, te slaan, doch daarin verhinderd was door een edelman, den graaf de Cintra of de Cosmande, die ten gevolge daarvan omgekomen was. Die prinses was voornemens geweest om met de *Bramble* naar Engeland te vlugten, doch dit haar niet

mogen gelukken. De expeditie, die tegen Terceira bestemd is, lag den 28 der vorige maand nog op de Taag.

De nieuwe president der Vereenigde Staten, de heer Jackson, heeft den 4 maart den eed in zijne nieuwe hoedanigheid afgelegd, en bij die gelegenheid in eene aanspraak zijne medeburgers beloofd het vertrouwen, dat zij in hem hebben gesteld, te zullen erkennen, door zijnen ijver in het vervullen der verplichtingen, die hem zijn post oplegt, waarin hij hoopt door de overige takken van het bestuur en door de ondersteuning zijner medeburgers geholpen te zullen worden, terwijl hij, vol vertrouwen op die Magt, wier voorzienigheid zoo genadig de nationale kindsheid der Vereenigde-Staten beschermd en hare vrijheden in verschillende omstandigheden gehandhaafd heeft, haar smeekt om het vaderland steeds het voorwerp van hare Goddelijke zorgen en zegen te willen maken.

In brieven van de kaap de Goede Hoop van den 25 januarij wordt gemeld, dat Chaka, het Afrikaansch opperhoofd, dat zoo veel woelingen en ongerustheid onder de volksstammen nabij het grondgebied der kolonie veroorzaakt heeft, door zijne eigen broeders vermoord is, en dat zijn jongste broeder hem in het oppergezag is opgevolgd.

FRANKRIJK.

PARIJS den 7 april. De beraadslagingen over de departementale wet zijn gisteren in de kamer der afgevaardigden voortgezet; in die zitting heeft vooral de heer Ravez de amendementen der commissie, en het plan om de benoeming van de algemeene departementale raden aan het gouvernement te ontnemen, hevig bestreden; dat regt behoorde, naar zijne meening, krachtens eene vroegere niet afgeschafte wet en de artikelen 13 en 14 van het charter, aan de uitvoerende magt, om dat genoemde raden niets anders zijn dan administrative lichamen, waarvan de benoeming aan den koning moet toebehooren.

In de zitting van heden heeft de minister van binnenlandsche zaken andermaal het woord opgevat, bijzonder om den heer Ravez te beantwoorden, besluitende zijne redevoering door met eene forsche stem aan te kondigen, dat het ministerie nooit den koning zal aanraden om de wet aan te nemen, waarvan het ontwerp aan de kamers is onderworpen, *indien dat ontwerp de minste wijziging ondergaat*. Deze verklaring verwekte door de geheele zaal eene groote opschudding en scherpe uitroepingen, welke eenigen tijd voortduurden, waarna de heer Dupin optrad, en eenige punten van des ministers redevoering beantwoordde.

Het geroep om de sluiting dezer algemeene beraadslagingen zich daarop vernieuwende, werd daartoe met bijna eenparige stemmen besloten.

De generaal Sebastiani beklom toen het spreekgestoelte, om als rapporteur zijn overzigt der beraadslagingen te geven, waarbij hij er zich vooraf op toelegde om de tegen de wet ingebrachte bedenkingen te wederleggen, als of zij inbreuk op de koninklijke regten en de bepalingen van het charter zoude maken.

Den 8 april. In de zitting van heden een aanvang gemaakt zijnde met de behandeling der afzonderlijke artikelen, is het geheele eerste hoofdstuk, uit 8 artikelen bestaande, en handelende over de regeling der arrondissements-raden, komen te vervallen, als zijnde het door de commissie gedane voorstel, tot afschaffing dier raden, door de meerderheid aangenomen geworden. Thans tot de stemming der volgende artikelen overgegaan zijnde, werd art. 9, nu art. 1 geworden, met amendementen aangenomen, en zou men verder zijn voortgegaan, toen twee der ministers, welke intusschen de vergadering hadden verlaten, eensklaps in dezelve terugkwamen, en eene koninklijke ordonnantie van heden mededeelden, waarbij de beide ontwerpen van wet op de regeling der gemeente-, arrondissements- en departements-besturen werden ingetrokken.

Deze gebeurtenis, waardoor de ministers de geheele linkerzijde tegen zich in het harnas hebben gejaagd, verwekt eene groote sensatie.

De kardinaal Albani, door den nieuwen Paus tot zijnen secretaris van staat benoemd, wordt gehouden voor een prelaat, welke in allen deele de staatkunde van den Oostenrijkschen minister, prins Metternich, is toegedaan.

NEDERLANDEN.

BRUSSEL den 8 april. Volgens sommige onzer dagbladen staat monsignor Cappaccini op zijn vertrek naar Rome. Men voegt er bij, dat hij tegen het najaar herwaarts zal terug keeren.

Ons observatorium zal dit jaar voltooid worden door middel van een nieuw voorschot van penningen, welke het Z. M. dehaagd heeft, te dien einde, ten bedrage van f40,000, te verleen. De instrumenten voor hetzelfde worden door de beroemdste kunstenaars van Europa vervaardigd. Een derzelve kost alleen meer dan f20,000.

Den 11 april. De Tweede Kamer der Staten-Generaal beraadslaat thans, in comité-generaal, over de vraagpunten nopens de jury. De sprekers in deze zaak zijn tot heden geweest: de heeren Schooneveld, de Sécus, Donker-Curtius, Fabri-Longrée, Beelaerts, Bijleveld, van Boelens, van de Kastele en Luzac.

De bakker Alexander Delronge heeft verzocht om onder borgtocht ontslagen te worden, doch zijn verzoek is verworpen. Het schijnt zeker dat eene beschuldiging van vergiftiging tegen hem zal worden aangevangen.

's GRAVENHAGE den 9 april. Men zal zich herinneren, dat onze stadgenoot Adams, nu drie jaren geleden, twee uitmuntend bewerkte ledemans (*mannequins*), ten dienste der beoefenaren van de schilderkunst, vervaardigd heeft, waarvan een, zijnde een vrouwenbeeld, op bijzonderen last en ten gebruike van H. M. de Koningin. Van wege het ministerie van binnenlandsche zaken, werden vervolgens aan genoemden kunstenaar vier soortgelijke beelden besteld, van welke, naar wij vernemen, er thans twee, op bevel van Z. M. den Koning, ten geschenke zullen gezonden worden aan de koninklijke akademie van beeldende kunsten te Amsterdam en te Antwerpen. Wij houden ons verzekerd, dat deze ledemans, welke in bewerking en doelmatigheid verre weg de gewone overtreffen, in beide steden goedgekeurd zullen worden, en de bekwaamheid van den vervaardiger zullen doen bewonderen.

De wijnteelt neemt in de Zuidelijke provincien van jaar tot jaar toe, met name aan de boorden van de Maas en de Moezel, in Zuid-Brabant en Vlaanderen. Volgens het *Journal d'Agriculture*, wordt de jaarlijksche wijn oogst aldaar op 10,000 stukken wijn berekend. Een wijnberg, gelegen te Wesemael, nabij Leuven, heeft het vorige jaar meer

